

Ekap kânok Peteronjâ kulemguip.

Mâsop den.

¹ Petero, nâ Yesu Kristo zâkkât Aposolo ândiannjâ Anutuñjâ a diizingip, Ponto, Galata, Kapadosia, Asia sot Bitinia hânân osetboset ândie, zengât ekap zi kulemguan. ² Anutu Ibânjâ nângi zeipkât gâsum sâlâpzânngoip, zen Kaapumñjâ um hâlâlu kwatzingâbap sot Yesu Kristogât dijâ lunetâ zâknjâ zengât op moipkât um salek kwatzingâbapkât diizingip. Zengâren um lumenjâ sot tânzânngoizânngoñ patâ op sambâlem zimbap.

Sumbemân kut ñai âlip zorat sâtâre utnat.

³ Nen Anutu, Kembuniñjâ Yesu Kristo zâkkât Ibâ, zâk sâmbâ âlip kwâkñanngânat. Zâknjâ Yesu Kristo mumunjan gâbâ mângeipkât tânnânngom um bâbâlan op ândiândi bonñanngât nânngâm nânngâm ândinatkat mânnginiñgip. ⁴ Oi sumbemân nenngât sinji kut ñai zinziñ kâtik, buñ orot buñjâ, zo pâi nenngât mambâtningâm ziap. Zo minatkat yatâ otningip. ⁵ Anutu zâk imbanñanngootñjâ galem otningi nânngâm pâlatân kwâkñanngâm ândeindâ gâtâm narâk âki kubikkubikkât bonñjâ muyag-ibap.

⁶ Zen zorat sâtâre op ândie. Narâk pânjkânok ziren Anutuñjâ sâi sâknam sot kâbâ yâmbât top top sot umbâlâ kwâkñan ândine zorânjâ

mâsikâziᅅgâbap. ⁷ Zorat den n̄ai sâbâ. Goide kât zo yen̄nâ, kârâbân pane sei topn̄â muyagime. Zeᅅgâren yatik topziᅅ âsagibapkât sâknam sot kâbâ yâmbât âsageziᅅgâmap. Nâᅅgâm pâlatânziᅅ bonn̄â mo buᅅnâ, zorat topn̄â muyagibapkât âsagime. Zen nâᅅgâm pâlatânziᅅ zo bonn̄â, zorat sâknam kwâkᅅᅅan ândine Yesu Kristo gâbabân zeᅅgât sâtâre sot sâm âlip zo muyagibap. ⁸ Zen Yesugât holi tobat mân igâweᅅnâ umziᅅ zâkkâren kinmap. Oi narâk ziren sinziᅅnâ mân igâweᅅnâ nâᅅgâm pâlatân kwâkᅅᅅanᅅgâm ândie. Oi zorat sâtâre patâ, zo aᅅnâ mân nâᅅᅅânâᅅᅅân, zo nâᅅᅅânâᅅᅅâme. ⁹ Nâᅅgâm pâlatânziᅅᅅânᅅgât bonn̄â, um dâpziᅅᅅ sumbemân zâizâiᅅ, zorat mâte otziᅅᅅapkât sâtâre ue.

Propete zen den kânᅅᅅan sâwe, zo bon muyageip.

¹⁰ Propete ziᅅ Anutugâren gâbâ tânzânᅅᅅozânᅅᅅonâ zi dap dap muyagibap sâm zorat topn̄â mâsikâm ândim gawe. Oi a narâk ziren ândien, neᅅᅅâren tânzânᅅᅅozânᅅᅅon zo muyagibapkât den kânᅅᅅan sâwe. ¹¹ Propete ziᅅ itâ sâwe, “A bâliᅅᅅan gâbâ mâkâniᅅᅅgâbapkât sâsân, Kristo, zâk âsagem sâknam nâᅅᅅâmᅅnâ ko neule âsâkᅅᅅan zâi mem ândibap.” Kaapumᅅnâ den zo umziᅅᅅan pâi zen narâk ikâ zoren mo dap yatin Kristo zo yatâ muyagibap sâm, nâᅅᅅâm ândim gawe. ¹² Oi den sâwe, zorat bonn̄â ziᅅᅅan buᅅnâ, neᅅᅅâren muyagibapkât sâsân, zo sâm muyagiwe. Oi narâk ziren den zorat bonn̄â muyageip. Anutuᅅnâ Tirik Kaapumᅅnâ sâᅅᅅongui sumbemân gâbâ gem Kembugât siᅅᅅi a mam otziᅅᅅi siᅅᅅi âlip dâzânᅅᅅowe. Siᅅᅅi âlip zo den

bonjâ. Oi sumbem a ziñâ den zorat topnjâ iknatkât nângâm ândiwe.

Ândiândi sângiñâ zo kândâtkubi.

¹³ Zorat zen um nângânângâziñ kubik um kendon ândibi. Oi Yesu Kristonjâ muyagemnjâ tânzângobap, zorat nângâm nângâm um bâbâlan op mambât ândibi. ¹⁴ Ândiândi sângiñâ sot lan gulip ândiândiñ mem ândiwe, zo narâk ziren mân mem ândibi. Buñâ. Anutugât diñâ lum ândibi. ¹⁵ Um hâlâlu mariñandâ diiziñgipkât zen zâk yatâ târârak op ândibi. ¹⁶ Kembugât den ñâi itâ kulemgune ziap,
“Nâ târârak ândiangât zen târâragâk ândibi.”

Yesu Kristogât gilâmñandâ sângâniñ meip.

¹⁷ Zen Ibâniñ sâm mâpâsime, Anutu zâk hâtubâtu mân opmap. Ândiândiniñangât tobatniñâ nângâm dinniñ sâm kwâkâbap. Zorat zen kwande ândim hurat kwâkñangâm ândibi. ¹⁸ Zen itâ âlip nângâme. Nen sâkurâpniñâ zengât mâtâp lân ândeindâ kut ñâi yenniñ, goide kât yatâ, zorân mân sângânniñ meip. Buñâ. ¹⁹ Kristogât gilâmñandâ sângâniñ meip. Zâk râma gwamnjâ sâkñâ âlipñâ zo yatâ op ândeip. ²⁰ Anutu zâk mâruman hân kombâñâ mân muyageibân nep zo nanñâ sâm pindip. Nânñangât muyamuyagiñ ko bet narâk murukñan zi nenñât op muyageip. ²¹ Zâkñâ nen Anutugâren târokwatniñgip. Anutuñâ mumuñan gâbâ mângim neule âsakñâ giñangi giarip. Zorat nen Anutu nângâm pâlatân kwâkñangâm ândien.

Den sinji âlipṅandâ mânginiṅgip.

²² Zen den bonṅâ lunetâ um dâpziṅ salekkoip. Oi buku bonṅâ upigât yatâ muyageip. Zorat umṅâ gâsâyagom ândibi. Umziṅ nep zoren pane buku orot âsagem kâtigibap. ²³ Zen âsaâsagiṅ uṅakṅâ. Buṅ orotṅan buṅâ, mân buṅ orotṅâ. Anutugât den ândiândiṅ sot zinziṅ kâtik, zobâ muyagiwe. ²⁴ Zorat Kembugât ekabân den ṅâi itâ ziap,

“A zen hibuk yatâ. Oi neuleziṅ zo hibuk neule bâlonṅâ yatâ. Hibuk neule zo âmbârâṅgâm gemap. ²⁵ Anutugât den ko zo zinziṅ kâtik. Zo zem zâimâmbap.”

Sinji âlip den dâzâṅgowe, zo ko zi.

2

Nen Yesugâren pâlatâṅ op kâtiginat.

¹ Zen bâliṅâ sot sarâ sot kâsâp, umân pâpan, mem ge kwâkwat den zo birâm nanṅâbi.

² Birâmṅâ katep mâik namgât otziṅgâmap, zo yatik zen um dâpziṅṅgât nalem, Anutugât den, zorat yatik otziṅgâbap. Zo nemṅâ sinji âlibân lâmbat kâtigem kinbi. ³ Kembugât ekabân den ṅâi itâ ziap,

“Kembuṅâ tânzâṅgoi nâṅgâm âkṅâle urâwe, zorat op zâkkât den nâṅgâmṅâ lunam upi.

⁴ Kembuniṅâ Yesugât den ṅâi itâ ziap. Zâk mirâ kunkunṅâ ândiândiṅ. Anṅâ ek birâne Anu-tuṅâ zâkkât nâṅgi zari mem sâlâpkoip. ⁵ Zorat zen hâmbô ândiândiṅ op zâkkâren târokwap kin zâimṅâ Kaapungât namâ upi. Oi Kembugât tirik namâ galem a yatâ umziṅâ Kembugâren pane ze

kore okņanġabi. Zo Yesu Kristogât op nânġi âlip upap. ⁶ Kembuġât ekabân den nâi itâ ziap, “Nânġâ. Nâ Sioņ bâkņan, Yerusalem kamânân kunkun nâi kwânânġan. Kunkun zo gâsum sâlâpkuwan, zo sânġân patâ. Anâ zâkkâren nânġâm pâlâtân kwapi zo ko mân kwakpi.”

⁷ Oi zen zâk nânġâm pâlâtân kwâkņanġâm ândime. Zen zâkkât nânġâne bonņâ uap. Ka a nâmbutņâ nânġâm pâlâtânziņ buņâ, zenġât itâ sâip,

“Mirâ tuutuunġ a kunkun ek âkon op birâwe, zorân kunkun zinziņ kâtik op kinzap.”

⁸ Kembuġât ekabân den nâi itâ ziap, “A zen kunkun zoren kom tâmbetagobi.”

A sinġi âlip birâmņâ zoren kumbigât sâsânġ zo, zen yatâ upme.

Nen Anutugât kâmut urâwen.

⁹ Zen ko Anutugât kâmut gakânġâ sot tirik namâ galem a gakânġâ sot târârak a ambârâpņâ. Yatâ zo zen ko nâtâtigân gâbâ diizingâm ga âsakņan zâambarip. Kut nâi nâi âlipņâ opmap, zorat sinġi den sâne laņ kârâbapkât gâsuziņġip. ¹⁰ Zen mârumņan zâkkât a mân urâwe. Narâk ziren ko Anutugât a kâmut ândie. Mârumņan kwakmak ândiwe. Zi ko tânzânġoi ândie.

Bâliņâ kândâtkom ândinat.

¹¹ Bukurâpnâ, nâ dâzânġua nânġâneġ. Zen hânân kwande sot lomba ândimeņâ um sâkziņanġât âkņâle bâliņâ zo kândâtkubi. ¹² Wangât, um sâkziņanġât âkņâle bâliņâ zo um dâpziņanġât kâsa yatâ uap, zorat. Yatâ ândimeņâ

um kâtik osetziņan târârak ândibi. Yatâ ândine um kâtik a ziņâ zeņgât laņ bâliņ mâme sâmnâ topziņ ek nâņgâmņâ Anutuņâ takâbabân orot mâme nepziņaņgât Anutu sâm âlip kwâkņaņgâbi.

A kutâ zeņgât den lunat.

¹³⁻¹⁴ Kembugât op a kutâ sot a sâtņâ top top zeņgât sâtziņ lubi. A kutâ patâ ândiap, zâkkât sot hângât galem a zâambarip, zeņgât den kâtik ârândâņ lubi. Ziņâ bâliņ mâme a hâuņâ ziņgâbigât sot a âlipņâ ândie, zen sâm âlip kwatziņgâbigât sâm ziņgip. ¹⁵ Zen ko nep âlip zi tuumņâ a um kâtik sâm gulip muyagime, zeņgât den mem gei pambigât Anutuņâ sâm ziņgap. ¹⁶ Zen olaņziņgipkât dumun buņ ândie. Oi ândiândi zorâņâ bâliņâ mân ekap-kubap. ¹⁷ Târârak ândim Anutu kore okņaņgâbi. ¹⁸ Zen a aksik zeņgât nâņgâne gigiņâ mân upap. Bukurâpziņ umziņandâ gasâzâņgoi ândibi. Anutu hurat kwâkņaņgâm ândibi. A kutâ patâgât sât lum ândibi.

Kore a, zeņgât den.

¹⁹ Kore a, zen patârâpziņ hurat kwatziņgâm sâtziņ lum ândibi. A patâ âlipņâ sot sânduk ândiândiņ, zenâk buņâ. Kârâpņâ ândiândiņ, zen ârândâņ sâtziņ lum ândibi. ²⁰ Zen Kembugât nâņgâm âlip utnetâ laņ sâknam ziņgâne âkon den mân sâm ândine ko Anutuņâ zeņgât nâņgi âlip upap. ²¹ Ka zen tosa muyagine lapitziņgâne Anutuņâ dap yatâ nâņgi âlip nâi upap? Zen târârak ândim kâmbam ziņgi hâuņaņgât den mân sâm ândine Anutuņâ zeņgât nâņgi âlipņâ upap.

Yesugât mâtâbân lâŋ âinat.

²² Zen yatâ upigât sâm ziŋgip. Wangât, Kristo zâk yatik zeŋgât op sâknam nâŋgâm kândom otziŋgip. Oi zen mâtâp zo ekŋâ yatik lâŋ âibi. ²³ Yesu zâk bâliŋâ mân oip. Sarâ lâuŋan gâbâ mân gâip. ²⁴ Zâk sâm bâliŋ kwâkŋaŋgâne hâuŋâ mân sâip. Sâknam pindâne hâuŋaŋgât den mân dâzâŋgoip. Buŋâ. Den sâm kwâkâkwâkâŋ nep bonŋâ tuumap, Anutu, zâkkâren nâŋgâm pâlâtâŋ kwâkŋaŋgâm ândeip. ²⁵ Neŋgât bâliŋandâ zâkkât sâkŋâ kwâkŋan zari poru nagân mem zâi moip. Nen bâliŋâ birâm ândiândi târâarak ândinatkât yatâ oip. Zâkkât useŋâ zorâŋ zeŋgât use zo gulipkoi sogeï âlipziŋ urâwe. Zen râma yatâ laŋ gulip ândiwe. Narâk zi ko um dâpziŋaŋgât galem a, Yesu, zâkŋâ diiziŋgi zâkkâren ga ândie.

3

A ambân zeŋgât den.

¹⁻² Ambân zeŋgât yatik sâbâ. Zen abârâpziŋ zeŋgât gigiŋâ ândibi. Oi abârâpziŋ nâmbutŋâ zen Kembugât den kom ândine zen den mân dâzâŋgomŋâ diim gem ândine abârâpziŋ zeŋgât orot mâme âlip zo ekŋâ umziŋ melâŋbi. ³ Ambân zen sâkkât neule kâukziŋ mem kubik kwâlak sâŋgân zâizâiŋ gânduziŋan pame sot hâmbâ neule âlip mem ândime, zorat nâŋgâne yenŋâ upap. ⁴ Neule bonŋâ zo itâ. Umziŋan tik zem muyagemap, zo neule zinzîŋ kâtik muyagei Anutuŋâ nâŋgi zâizâiŋ upap. Um lumbe sot um sânduk ândiândiŋ, zorat san. ⁵ Kembugât siŋgi ambân mârumŋan ândiwe, zen neule zo

mem ândiwe. Oi Anutugâren nânġâm pâlâtân kwâkņanġâm ândim abârâpziņ sâtziņ lumarâwe. ⁶ Seraņâ Abaramġât den zo lum ândeip. Oi patânâ sâm ândeip. Oi zen kut nâi nâi âlipņâ opņâ kenġât buņ ândim Seragât bârârâp op ândibi.

⁷ A zenġât yatik sâbâ. Ambân zen imbaņâziņ ġiġiņâ. Zorat op ambirâpziņ zen nânġâmņik kut zo otziņġâm ândibi. Oi ândiândi kâtikkât ârândânġ ândibigât sâip. Zorât a ziņ ambirâpziņ ġâlem otziņġâm ândibi. Yatâ op ândine ninâuziņâ pâņsâsân buņ, hâlâluyâk zâibap.

⁸ Oi mâpot sâbâ. Zen aksik patâ umziņ diim ġei um kânok op um sândugân ândibi. A torenņâ, zenġât bukurâpniņâ sâm umziņandâ ġâsâyagom lumbenâ op um nânġânânġâyân ândibi. ⁹ A ziņ kut nâi bâliņâ otziņġâne hâuņâ bâliņik mân otziņġâbi. A ziņ sâm bâliņ kwatziņġânetâ hâuņâ sâm bâliņ den mân dâzânġobi. Buņâ. Zen sâm âlip kwatziņġâbi. Anutuņâ mâsop minziņġâbam diiziņġipkât a mâsop minziņġâbi.

¹⁰ Zorat Kembuġât ekabân den nâi itâ zaip, “Nâi zâk ândiândigât âkņâlemap sot narâk âlip muyagibapkât nânġâmap, zâk lâuņâ ġalem oi den bâliņâ mân takâbap. Oi lâuņan ġâbâ sarâ den mân ġâbap. ¹¹ Bâliņ top top zo kândâtkom kut nâi nâi âlipņik upap. Oi lumbenâ mâtâp kârum muyagem nepņâ tuubap. ¹² Kembuņâ a târârak zen ziņġiri âlip opmap. Konsâm mâpâsime, zorat kin-dapkwap tâpmap. Bâliņ mâme zen ko Kembuņâ ziņġitņâ kâsa otziņġâm ândimap.”

Sâknamġât den.

13 Zen ko kut nâi âlipnangât nângâm nep tuum kâtigem ândine anâ dap dabân tâmbetzângobi?

14 Bâliņ mâme a nâmbutņâ zinj kâsa otzingâne sânam kwâtkwât mân upi. Orot mâme âlipnangât sâknam kwâkņan zâibi zo ko Anutuņâ zengât nângi âlip upap. Kâmbam zângonam utne sânamzinj mân sâmbubap. Kenğât mân upi.

15 Umzinj mem kubikne Kristoņâ ko kembuzinj ândibap. Oi nângânângâzinqandâ Kembangâren nângâm ândime, zorat mâsikâzingâne um bâbâlan op topņâ sapsubi. 16 Oi den zo mulunângen sâmņâ umzinqan bâliņâ nâi mân muyagei sâbi.

Huruņângen sâne âlip upap. Yatâ utne Kristo sot pâlâtâņ op ândim kut nâi nâi upme, zorat sâmbâliņ kwatzingâme, a zo zen sarâzingangât top muyagei ek anun upi. 17 Kristogât singi a zen kut nâi nâi âlip op ândine Anutuņâ nângi âlip oi kâmbam sot tâk namin zâmbanbi, zorat nânga âlip uap. Ka bâliņ utne sâknam zingâbi, a zo zengât nânga giap.

18 Kristo zâk târârak op ândimņâ a nâmbutņâ zengât bâliņâzingangât opņâ sâp kânok moi âkip. Târârakņandâ gâņgoņâ neņgât op yatâ oip. Nen Anutugâren nâmbanbapkât sâk sot ândeip, zo kune moip. Ka Kaapum sot ândei ko mângei zaarip.

Noa ândei ândiwe, zengât den.

19 Yesuņâ Kaapum sot ândimņâ um dâpzinj tâk namin zeip, zengâren âim singi âlip dâzângoip.

20 Zen mârumņan Noa zâk wanğâ tuum ândei Anutuņâ um lumbenâ otzingâm, a zo, zen diņâ lubigât mambâtzingâm ândei diņâ birâwe. Oi a

ambân bituktâ, nâmburân karâmbut yatâ, zeṅak waṅgâyân zâine toonjâ mân gwâkâziṅgi ândiwe. ²¹ Too uurup taki Noa sot a ambân gakâṅjâ waṅgâyân zâim hâlâlu ândiwe. Oi too uurup patâ zorat dâpṅjâ toonjâ too saṅgonziṅgâme yatâ. Too zo sâkziṅjan gwapgwap zo mân saṅgobapkât upmen. Buṅâ. Yesuṅjâ mumuṅjan gâbâ zaripkât opṅjâ zen Anutu mâteṅjan hâlâlu sot tosanjâ buṅ kinbigât too saṅgonziṅgâmen. ²² Yesu zâk sumbemân Anutugât âsan bongen zâi ândiap. Zoren ândei sumbem a zâizâiṅ sot imbaṅjâziṅoot aksik patâ zen zâkkât gigiṅjâ ândie.

4

Yesuṅjâ sâknam nâṅgip, yatik nâṅgâmṅjâ bâliṅjâ birânat.

¹ Kristo zâk sâknam nâṅgip. Zen zo yatik upigât Kristogât nâṅgânâṅgâ yatâ upi. Oi itâ nâṅgâbi, “Nâi zâk sâknam nâṅgâmṅjâ bâliṅjâ kândâtkubap. ² Oi sâk sot ândiândiṅ narâk ziap, zoren sâkkât âkṅjâle bâliṅjâ zo mân lumṅjâ Anutugât denâk lum ândibap.” ³ Mârumṅjan itâ op ândiwe. Laṅ ândiândiṅ, âkṅjâle bâliṅjâ, too kâtik nem um gulip orot, nalem nemṅjik ândiândiṅ, lopio sarâ kore okṅaṅgâwe. Zen kut ṅâi ṅâi zo um kâtik a zen sot op gawe. ⁴ Oi narâk ziren um kâtik a zen sot laṅ gulip mân ândimegât nâṅgâne ṅâi oi sâm bâliṅ kwatziṅgâme. ⁵ Nâran ko ândiândiṅjâ sot mumuṅjâ, neṅgât den sâm kwâkâbapkât sâsâṅjâ, Anutu, zâkkât mâteṅjan pindiṅsâm kin topziṅ sâm muyagibi. ⁶ Oi topṅjâ itâgât. Yesuṅjâ a mumuṅjâ siṅgi âlip dâzâṅgoip, zen mârum hânân sâk sot

ândim mumunangât sinji ândiwe. Ka Yesunâ moip, narâk zoren sinji âlip dâzângoi um dâpziņ sumbemân zâim ândiândi kâtik ândibigât mâtâp âsageip.

Narâk pânkânok uapkât buku op berân miangânat.

⁷ Hânân kut nâi nâigât narâknâ âkâbam uap, zorat zen um hâlâlu sot um wâgân kin ninâugât bâbâlaņ upi. ⁸ Oi umziņandâ gâsâyagom ândibi. Umziņâ zo nep zoren pane zei kâtigibi. Yatâ op ândine tosa birâbirâņ zeņgâren âsagibap. ⁹ Zen âkonņâ buņâ, buku oraņgâm ândibi. ¹⁰ Anutuņâ zen sinji âlipkât imbaņâ top top zen ziņgip, zo aņâ aņâ zemziņgap. Zo mulun mem ândim tânagom ândibi. ¹¹ Nâi zâk sinji âlipkât minduminduyân den sâbap, zâk Kembedgât den zorik sâbap. Nâi zâk bukurâpņâ kore otziņgâbapkât sâm pindip, zâk nep zo tuum ândibap. Zo Anutuņâ imbaņâ pindi tuubap. Zen yatâ utne Yesu Kristoņâ tânzângoi ândimegât a zen Anutu mâpâsem sâm âlip kwâkņangâbi. Zâkkâren neule âsakņâ sot imbaņâ zeipņâ zem zâimâmbap. Perâkņak.

Yesugât op sâknam nâņgâmņâ umâlep muyaginat.

¹² Bukurâpnâ, zeņgâren sâknam kârâpņoot muyagem ziap, zorat op mân pârâk pambi. Sâknam zo zen mâsikâziņgâbapkât âsagiap. ¹³ Kristo sâknam nâņgip, zen yatik nâņgâm ândie. Oi bet zâknâ neule âsakņoot muyagei zâk sot sâtâre patâ upi. ¹⁴ Zen Kristogât a op ândiegât sâm bâliņ kwatziņgâne nâņgâne âlip upap. Wangât, neule âsakņâ mariņâ, Anutugât Kaapumņâ, zâk

zen sot ge ândiap, zorat. ¹⁵ Zengâren gâbâ a nâinâ den ku mo kâmbu mo a ku mo zâizâin op sâi ko zorat hâuñâ sâknam mem anun upap. ¹⁶ Ka zengâren gâbâ nâi zâk Kristogât a op târârak ândiapkât kâmbam mo tâk namin pane zorat nângi anunoot mân upap. Bunâ. Zâk Kristo sâknam nângip yatik sâknam nângap, zorat Anutu sâtâre oknangâbap. ¹⁷ Nângânek. Anutuñâ top lâkulâku nep zo arâpnâ nenğâren topkwap tubapkât narâknâ mâte uap. Nep zo nenğâren topkwap tuum âimnâ sinji âlip birâme, zengâren tuum dap otzinqâbap? ¹⁸ Zorat Kembugât ekabân den nâi itâ ziap,

“Hâuñangât den sâsân narâknan a târârak zin sumbemân bagibaginâ, zo yâmbâtñâ oi ko bâlin mâme sot sinji âlip birâme, zen dap upi?”

¹⁹ Zorat Anutuñâ nângi âlip oi sâknam kwâknan zâibi, zen âlip orotñangât nep tuum ândim Kembunâ tânzângobapkât um bâbâlan op mambât ândibi. Wangât, Kembugât den zo kâtigemap, zorat.

5

A sâtñâ ândiândigât den.

¹ Zengâren galem a ândie, zen nâ galem a bukuzinândâ den dâzângobâ. Kristonâ sâknam nângip, zo sinnâ bonñandâ egâwan. Oi ândimnâ zâk sot neule âsakñâ mimbat, zorat op ko nâ den zi dâzângua nângânek. ² Galem a zen Anutugât râma kâmut zi galem otzinqâbigât sâm zingip. Zo um yâmbât bunâ, um bâbâlanâk galem otzinqâbi.

Nep yatâ zo tuum kât sikum mimiņangât buņâ, nep zorat umziņ kiri tuubi. ³ Oi a kembu otziņgâm buņâ. Ziņâ râma kândom otziņgâm mâtâp âlipņâ zo tirâpzâņgobi. ⁴ Yatâ op ândine ko gâtâm râma galem a patâņâ gam sâņgân neulenoot, zinzin kâtik zo ziņgi mem ândibi.

⁵ A sâk wâgân ândime, zen yatik dâzâņgobâ. Zen a patâ zeņgât gigiņâ ândibi. Oi zen ak-sik patâ nepkât sâņgum, kutņâ um gigiņâ, zo lapņâ kore orâņgâm ândibi. Zen nâņge. Kembugât ekabân den ņâi itâ ziap. “Anutu zâk a zâizâiņ kâbakņezingâmap. Ka a um gigiņâ ândime, zen tânzâņgomap.” ⁶ Zorat op ko zen um gigiņ op ândim Anutu imbaņâ mariņâ, zâkkâren pindiņsâm ândibi. Yatâ utne nâņgi narâk mâte oi zâkņâ tânzâņgobap. ⁷ Kut ņâi ņâigât nâņgâ kwâkâ upme, zo Anutugât bikņan pam birâbi. Zâk umņâ zeņgâren kinzap. Zâkņâ on galem otziņgâmap. Zorat nâņgâ kwâkâ mân op ândibi.

Um wâgân ândibi.

⁸ Zen um kendon ândim gasâziņ kârâm ândibi. Kâsaziņ Satan, zâk zuu kâtik Laioņ yatâ op ņâi mo ņâi zibâ sâm âi takâm, ga takâm obândimap. ⁹ Oi zen Kembugâren nâņgâm pâlâtâņ kwâkņangâm kâtigem kin, Satan zâk kânzâratņangâne âibap. Oi itâ nâņgâbi. Bukurâpziņ hân dâp zeņgâren yatik sâknam sot mâsimâsikâ muyagem ziap. ¹⁰ Oi Anutu, tânzâņgozâņgoņ mariņâ, zâk neule âsakņâ zinzin kâtik zo zemņâņgap, zâkņâ zen Kristo sot pâlâtâņ op ândiegât neule âsakņan bagibigât diiziņgipņâ sâi narâk pâņkânok sâknam nâņgânetâ ko melâņ kubikziņgâmņâ

mem kâतिकъan kwatziŋgâbap. ¹¹ Yatâ mo yatâ tuubapkât imbaŋâ zo zâkkâren zeipŋâ zem zâimâmbap, kâतिकъâ. Zo perâkŋak.

Den murukŋâ.

¹² Nâ den zo Siliwano dukua ekabân kulemgum zingap. Nâ zâkkât nâŋga buku bonŋâ uap. Zen um bâbâlaŋ op siŋgi âlip mem kâtigem ândibigât den pânkânok zi dâzâŋguan. Itâ nâŋgâm ândibi. Siŋgi âlip nâŋgâm ândiwe, zo Anutuŋâ tânzâŋgozâŋgoŋaŋgât den bonŋâ. Zorat zen zorat umŋan bagim kâtigem kinbi.

¹³ Kembuŋâ gâsuziŋgip, yatik Babilon kamânân ândie, zeŋgâren kâmutŋâ gâsuziŋgi ândie. Oi zo ziŋ zeŋgât nâŋge. Oi nannâ Mareko zâk ârândâŋ.

¹⁴ Zen buku buku op luyaŋgâbi.

Kristogât siŋgi ândie, zeŋgâren um lumbe zim-bap.

Zo yatik.

SINGI ÂLIP EKAP
The New Testament in the Komba Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Komba long Niugini
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Komba

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8e5b8dff-a54f-5e56-9b8c-1906f06b22d1